

Zabawa jest nauką.
Wspomaganie kreatywnego
myślenia

Piramida szczęścia

<http://zabawyfundamentalne.pl>

Fundamentami piramidy szczęścia są:

- Miłość i bezpieczeństwo;
- Zabawa

MIŁOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO

Najważniejsze dla dziecka jest poczucie, że jest kochane przez osobę, która sama kocha najbardziej. **Poczucie bezpieczeństwa** stanowi podstawę rozwoju każdego dziecka.

Badania wykazują, że dzieci, które są często przytulane i **czują się kochane**, wyrastają na osoby optymistycznie nastawione do życia, z poczuciem własnej wartości i tym samym **szczęśliwe**.

- **Zabawa**, to obok pracy i nauki jedna z głównych form działalności człowieka.
- Głównym motywem zabawy jest przeżywanie przyjemności związanej z jej wykonywaniem.
- Zabawa podejmowana bezinteresownie i dobrowolnie, spełnia różnorodne i istotne funkcje psychologiczne.

- **Zabawa** jest podstawową i typową działalnością wieku dziecięcego.
- Zabawa ma dla dziecka duże znaczenie kształcące i wychowawcze.
- Zabawa sprzyja rozwojowi fizycznemu i psychicznemu dziecka oraz zaspokaja jego potrzebę ruchu i działania.

- Osoby dorosłe podejmują zabawę w celach rekreacyjnych.
- Dla małego dziecka zabawa jest główną działalnością.
- Zabawa może być:
 - spontaniczna;
 - prowadzona według ściśle określonych reguł.

Klasyfikacja zabaw dziecięcych

- **Zabawy twórcze:** tematyczne, fikcyjne, iluzyjne.
- Podczas tych zabaw dzieci przyjmują pewne role. Najczęściej odtwarzają zachowania ludzi dorosłych, np. zabawy w sklep, w lekarza, w dom itp.

■ Zabawy konstrukcyjne

polegają na wytwarzaniu przedmiotów albo całych obiektów z różnych materiałów (np. z piasku, plasteliny) lub z gotowych elementów (np. z klocków).

Klasyfikacja zabaw dziecięcych

- **Zabawy ruchowe, gry ruchowe** wymagające dużej liczby ruchów.

Klasyfikacja zabaw dziecięcych

- **Zabawy dydaktyczne** (umysłowe), polegające na rozwiązywaniu określonych zadań umysłowych (np. gry stolikowe, rebusy, krzyżówki).
- Odmianę zabaw dydaktycznych stanowią niektóre gry komputerowe.

Geneza i funkcje zabawy

W psychologii istnieją różne teorie, wyjaśniające genezę i funkcje zabawy.

Najbardziej znane, to:

- Teoria nadmiaru energii Spencera mówi, że dziecko podejmuje zabawę dla wyładowania energii:
- Teoria wytchnienia po działalności niezabawowej Lazarusa

Geneza i funkcje zabawy

- Teoria ćwiczeń przygotowawczych Grossa mówi, że zabawa dzieci, tak jak młodych osobników u zwierząt, przygotowuje je do działalności w życiu dorosłym;
- Teoria katartyczna traktuje zabawę jako sublimację dążeń antyspołecznych;
- Według teorii społecznej zabawa spełnia funkcje socjalizacyjne.

- Zabawa wykorzystywana jest również w psychoterapii w celu obniżenia napięcia nerwowego i stanów lękowych.
- Poprzez zabawę możemy nauczyć dzieci wielu umiejętności i rozwinąć ich zainteresowania. Należy jednak pamiętać, że to, czego chcemy dziecko nauczyć jest naszym celem. Dziecko zaś, powinno mieć cel na swoim poziomie, czyli przekazany mu jego językiem.

Realizacja celu

- *Np.:* Zależy nam, by dziecko nauczyło się czytać.
- Cel jest nasz i jest długoterminowy. Nauka czytania jest procesem.
- Aby zrealizować nasz cel na początku tego procesu powinniśmy proponować dziecku zabawy na spostrzeganie, szukanie przedmiotów wśród wielu innych, czy układanie puzzli.

Realizacja celu

- Oko razem z mózgiem uczą się w ten sposób dokonywać określonych selekcji przedmiotów, analizy i syntezy, które są niezbędne do podjęcia nauki czytania w szkole.
- Innymi słowy dorosły powinien „przemycać” swoje cele, uwypuklając cele dziecka oparte na sferze emocjonalnej.

Zabawa a kreatywność

- Zabawa wspiera kreatywne myślenie.
- Kreatywność to fantazyjny i swobodny sposób myślenia i działania, prowadzący do nowych pomysłów.
- Kreatywność może przejawiać się w każdej dziedzinie, nawet, a może w szczególności, w nauce szkolnej, do której przygotowujemy małe dziecko.

Kreatywność jest kluczem do sukcesu

- Kreatywność jest w edukacji bardzo istotna.
- Kreatywność jest niezbędna do wykorzystania dostępnej wiedzy w celu wynalezienia nowych idei, produktów, wynalazków.
- Albert Einstein powiedział: „Wszyscy wiedzą, że czegoś nie da się zrobić, aż znajdzie się taki jeden, który nie wie, że się da, i on to robi”.
- Kreatywność, to wyjście poza schematy.

Kreatywność jest kluczem do sukcesu

- Colin Rose, który przeniósł do praktycznego świata edukacji nowoczesną psychologię uczenia się, twierdzi, że kreatywność w rozwoju dziecka jest bardzo istotna.
- Paradoksalnie wspomagają kreatywność popełniane błędy.
- W obecnych systemach edukacji błędy popełniane w nauce przez dzieci są jeszcze czymś niepożądanym. W wyniku tego edukujemy ludzi w odizolowaniu od ich zdolności do bycia kreatywnymi.

Kreatywność jest kluczem do sukcesu

- Trzeba pamiętać, że jeśli dzieci nie są przygotowane na pomyłkę nigdy nie będą w stanie wymyślić nic oryginalnego, ponieważ cały czas będą podążały tradycyjnymi schematami.
- Wszyscy rodzą się kreatywni. Jednak to czy cecha ta zaniknie lub pozostanie z nami i będzie się rozwijała zależy od sposobu wychowania, edukacji i interakcji z otoczeniem.

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

- **Nie podsuwaj gotowych rozwiązań.**

Pozwól dziecku próbować nowych rzeczy, mylić się, samemu dochodzić do istoty problemu.

Niech samo tworzy świat!

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

■ Pozwalaj zadawać pytania i sam je zadawaj.

Stanowią one bowiem początek kreatywnego myślenia. Ich umiejętne zadawanie ułatwia znalezienie poszukiwanej odpowiedzi. Pytania są wyrazem ciekawości otaczającego nas świata lub problemu. Jeśli chcesz aby Twoje dziecko rozwijało twórcze myślenie, zadawaj nietypowe pytania, np.: jak pachnie róża? jak dużo smaków ma sałatka warzywna?

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

■ Czytaj.

Każdy z nas wie, że obrazy podsuwane przez telewizję nie pobudzają wyobraźni. Z kolei czytane przez nas bajki, jak najbardziej. To oczywiste, często jednak w nawale codziennych zajęć zapominamy o tym. Możemy podczas wiosennych spacerów spojrzeć na niebo i zgadnąć czy dana chmurka to baranek, a może niedźwiedź.

Poproś dziecko aby opowiedziało Ci co najbardziej zainteresowało go na zajęciach, jakie pytania w związku z tym chce zadać i dlaczego?

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

■ Inspiruj i nagradzaj.

Dziecko potrzebuje motywacji i wsparcia, żeby zaczęło twórczo się bawić. Dlatego też nie krytykuj pomysłu dziecka chociaż wiesz, że nie jest on do końca trafny. Niech się samo o tym przekona i szuka kolejnych rozwiązań.

Okaż zainteresowanie wobec rzeczy jakie robi. Doceniaj jego starania

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

■ Wspieraj.

Jeśli dziecko posiada niecodzienne hobby i zbiera jakieś drobiazgi, np. kapsle, kamyczki - nie krytykuj tego, nawet jeśli wydaje Ci się to zbędne. Pozwalaj na to. Chwal również dziecko, kiedy robi coś co sprawia mu trudność.

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

■ Dbaj o rozwój wszystkich zmysłów.

Pamiętaj aby podczas zabawy pielęgnować i wspierać rozwój zmysłów u dziecka: wzroku, słuchu, dotyku, węchu i smaku.

Uczmy się wspólnie rozróżniać perfumy, kolory, faktury i smaki.

Spraw aby zabawa poszerzała horyzonty dziecka.

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

- Sprawiaj, aby otoczenie dziecka było ciekawe i stymulujące.
- Zabieraj dzieci na wycieczki krajoznawcze, zaglądale pod kamienie, nazywajcie gatunki drzew i zbóż, rodzaje chmur.
- Budujcie razem modele ze starych pudełek, opakowań po jogurcie, rolek po papierze toaletowym i kawałków drewna.

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

- Poświęcajmy czas na zajęcia plastyczne.
- Poza kolorowaniem wprowadźmy malowanie palcami, malowanie stopami, zabawy z modeliną i masa solna, malowanie gąbką, robienie pieczętek z ziemniaka.
- Zachęcajmy dziecko do przebierania się, występów „na scenie” i grania ról.

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

- Zorganizujmy restaurację dla zabawek albo szkołę, gdzie dziecko może uczyć misie liczyć.
- Bawmy się w sklep, odgrywajmy czynności wykonywane przez reprezentantów różnych zawodów.
- Jak najczęściej bawmy się pacynkami – takie zabawy doskonale uczą wyrażania uczuć słowami.

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

- Wymyślajmy bajki, używajmy bogatego słownictwa. Stosowanie barwnych opisów rozwija kreatywne używanie języka, które będzie dziecku potrzebne w późniejszym okresie do tworzenia własnych opowiadań.
- Chodźmy do muzeum i do galerii sztuki. Potem bawmy się twórczo w nawiązaniu do wizyty.

Jak pomóc dziecku w rozwoju jego kreatywności?

- Twórzmy razem muzykę, używając przedmiotów codziennego użytku.
- Uczmy dzieci robić zdjęcia.
- Sadźmy razem kwiaty postawione na parapecie okiennym albo na grządce w ogródku.
- Róbmy wystawy prac plastycznych na specjalnej tablicy.

Dlaczego kreatywność jest tak ważna?

- Otóż możemy wykorzystać ją w rozwiązywaniu problemów i myśleć o nowych sposobach radzenia sobie z wyzwaniami.

Bycie twórczym pozwala nam na dostosowanie i reagowanie na szybko zmieniający się świat.

Realizacja celu

- Wszystkie umiejętności wpisane w piramidę szczęścia będą się rozwijały w bardzo systematyczny sposób tylko wtedy, gdy sumiennie zadbamy o fundament.
- Fundament, to: MIŁOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO oraz ZABAWA
- Zabawa jest formą aktywności wspierającą kreatywność.

Realizacja celu

- Kreatywność powiązana z umiejętnością twórczego myślenia jest istotna we wszystkich ludzkich działaniach.
- Twórczość to nie tylko muzyka i twórczość literacka, ale także sztuka gotowania, projektowania ogrodów, sztuka tworzenia nowych produktów.
- Twórcza powinna być aktywność wszelkiego rodzaju.

- Dostrzeganie w rzeczach zwyczajnych rzeczy niezwykłych. To jest inwencja twórcza!
- Żeby rozwinąć w dziecku inwencję, powinniśmy mu tylko zapewnić odpowiednie warunki do rozwoju wyobraźni.
- I nie przeszkadzać rozwojowi kreatywności, którą każde dziecko ma w sobie.

- Aby mogła rozwijać się kreatywność u dziecka potrzebny jest klimat miłości i bezpieczeństwa.
- Nauczyciel jest zobowiązany akceptować małe dziecko.
- Ważne jest, by szanować i kochać dziecko takie, jakim jest. Oddziaływać na jego zachowania, a nie oceniać samo dziecko.

- Nie „wpisywać dziecka w rolę”.
- Jeśli oceniamy dziecko, przywyka ono do oceny dorosłych, którzy nie są z niego zadowoleni i takim się staje. Innymi słowy nie osiąga sukcesów właśnie na ich życzenie.
- „Wpisać dziecko w rolę” jest łatwo, dużo trudniej z niej „wypisać”.

BEZPIECZEŃSTWO

- Poczucie bezpieczeństwa stanowi podstawę rozwoju każdego dziecka.
- Badania wykazują, że dzieci, ze dzieci, które są często przytulane i czują się kochane, wyrastają na osoby optymistycznie nastawione do życia, z poczuciem własnej wartości i tym samym odważne, kreatywne i szczęśliwe.

Współpraca i przyjaźń

- Miłości nigdy za dużo. Nie można rozpieścić dziecka w ten sposób.
- Twórzmy dobre relacje. Jak najrzadziej mówmy dziecku „nie”. Mówmy „tak”.
- Pochwały i pozytywne zachęty najbardziej mobilizują do działania.

Współpraca i przyjaźń

- Nigdy, przenigdy nie mówmy dziecku, że jest głupie albo niemądre.
- Możemy codziennie mówić dziecku, że je lubimy, ale musimy to też potwierdzić czynami. Dzięki temu dziecko zobaczy, że akceptację można okazywać nawet w małych rzeczach – trzeba być miłym i uprzejmym na co dzień.

Współpraca i przyjaźń

- Dzięki dobrym doświadczeniom z dzieciństwa dorosły człowiek jest w stanie okazać swe uczucia osobom, które kocha.
- Dziecku trzeba zapewnić poczucie bezpieczeństwa, a można to osiągnąć na przykład przytulając je.

Wytrwałość i optymizm

- Na zajęciach postarajmy się skupić uwagę tylko na dzieciach. Spędzając z nimi czas, nie myślmy o innych sprawach.
- Uważnie słuchajmy, co dzieci mówią i dajmy im odczuć, że to, co mówią, jest bardzo ważne.
- Świętujmy z dzieckiem szczególne okazje.

- Twórzmy dobre relacje z dzieckiem.
- Pamiętajmy, że o akceptację i zaufanie trzeba dbać, trzeba je okazywać i odczuwać.
- Najważniejszymi elementami w sytuacji, gdy dziecko opuszcza po raz pierwszy na kilka godzin swój rodzinny dom idąc do przedszkola, są: poczucie bezpieczeństwa, akceptacja środowiska i mile spędzony czas.

Rozwój małego dziecka

- Powyższe kamienie węgielne stanowią podbudowę całej edukacji i rozwoju małego dziecka.
- Im więcej dziecko doświadcza miłości i radości, tym lepiej będzie sobie radziło w życiu codziennym.

**Najnowsze informacje z oferty RODN „WOM”
zapewnicie sobie Państwo
zamawiając naszego NEWSLETTERA.**

**Zapraszamy także do dzielenia się
swoim dorobkiem zawodowym
w ramach „przykładów dobrych praktyk”.**

www.womczest.edu.pl

Dziękuję za uwagę

Elżbieta Doroszuk

doroszuk@womczest.edu.pl